

staar at manøvrere, og hænder det, at en særlig høj Bølge giver Baaden et ekstra stærkt Stød, saa at de, medens de staar bøjet over Sækkene for at surre dem sammen, kastes om imellem hverandre, tjener det kun til at forhøje Stemningen — de ler lystigt og tager fat paa ny.

Naa, disse indiske Havnearbejdere behøver da heller ikke at være bange for at faa deres Klæder vaade eller ødelagte, lige saa lidt som de kan føle sig generede af disse; thi de er klædte paa efter Devisen „Panamahat og Køkkenforklæde“, og adskillige af dem har ikke en Gang noget til Panamahatten tilsvarende paa Hovedet, men kun deres lange, blaasorte Haar.

— Byen Pondicherry eller Puducherry (ny Landsby) er, tilligemed et meget indskrænket Landomraade omkring Byen, i fransk Besiddelse. Frankrig syntes for et Par Aarhundreder siden at skulle komme til at spille en Rolle i Indien. Under den østrigske Arvefølgekrig (1740—48) udkastede den daværende franske Guvernør i Pondicherry, Dupleix, endogsaa en storslaaet Plan, der gik ud paa at benytte Tiden, medens England var optaget med Forholdene i Evropa, til ved nogle indiske Fyrsters Hjælp at fordrive Englænderne helt og ganske fra Indien.

Foretagendet var godt i Gang og saa virkelig ud til at skulle lykkes; men saa blev den franske Regering bange for, at Dupleix skulde gøre Magten og Æren til sin personlige Ejendom, og saa kaldte de ham hjem. Da Bevægelsen mistede sin dygtige Leder, blev Følgen den, at de indiske Fyrster, som havde støttet Dupleix, blev undertvungne af Englænderne, som snart tog hele Magten og endogsaa Pondicherry fra Frankrig. Ganske vist fik Frankrig denne Besiddelse tilbage et Par Aar efter, men dette Lands Indflydelse i Indien har siden da været fuldstændig betydningsløs. Foruden Pondicherry ejer det endnu et Par smaa, ubetydelige Kolonier, dels paa Østkysten og dels paa Vestkysten; men det er England, der har Magten, og det er England, der trods alle Oprør og Uroligheder har forstaaet at hævde og bruge Magten.

(Fortsættes.)

Bøger.

Hannah Joël. Brev til Menneskene.

— (Lehmann & Stages Forlag). —

Alene Titlen bærer Vidne om Forf. Isolierthed og Fjærnhed fra Døgnets Liv. Ene, fordi hun behøver Ensomhed, — „kun gennem Ensomhedens Ørken naar man til Personlighedens Land“ — sidder hun og iagttager Menneskenes Færd. Og den huer hende ikke. Alle disse enkelte glemmer, at de er Enere for at fortabe sig i det hele, ligesom Draaben taber sig i Havet. Ikke netop i den Hensigt at styrke og berige Helheden i Samfundet. Men de mangler Selvstændighed, Mod til at være, hvad de er, Styrke til at hæve deres Ejendommelighed. Og saaledes

gaar det til, at i Menneskehavet er den ene Bølge ikke til at kende fra den anden. Georg Brandes har kaldet alle disse Normalmennesker: Menneskeherden. Hannah Joël er mere overbærende. Eller rettere, hun elsker „Horden“, alle de, der arver deres Tro eller tror, fordi andre gør det; som tager deres Meninger fra Aviserne, hvis de overhovedet har nogen Mening; som staar tvivlende og ængstelige overfor alt nyt — i Aandens Verden, men jubler, saa ofte en stor Mand siger en Dumhed. Hun elsker dem, som man kan elske den vildfarende, men hun længes inderlig efter at se den vildfarende paa rette Vej, den, der fører til Styrke og Storhed og Ydmyghed — til Idealismen.

Det lille Hefte, over hvilket Mottoet: Vær dig selv, passende kunde staa, er da en Opfordring til os alle om blot at være os selv bekendt og aldrig løbe i Hælene paa andre, hverken paa de mange eller paa de faa store.

* * *

Statistik.

(Tabelværk til Københavns Statistik Nr. 13, Paa Grundlag af Folketællingen den 1. Febr. 1901. Ved Cordt Trap, Chef for Statistiken i Københavns statistiske Kontor. Udgivet ved Københavns Kommunalbestyrelses Foranstaltning.)

Ser man først efter Befolkningsfølgelsen i København med indlemmede Distrikter samt Frederiksberg og Gjentofte-Ordurp Kommuner, viser det sig, at den aarlige Tilvækst stiger fra 1,73 pCt i Aarene 1890—94 til 2,49 i 1895—1900. Denne Tilvækst, som dog staar langt tilbage for Firsernes, skyldes imidlertid ingenlunde et forøget Antal Fødsler, men Indvandringen, særlig fra Landet og Provinserne, og Dødsfaldenes stadig nedadgaende Bevægelse. Af Befolkningen er jo Kvinderne i Flertal, et Forhold, der skyldes, ikke at der fødes flest Pigebørn, men at der dør flere spæde Børn af Mandkøn end af Kvindkøn. I 1901 var der i det gamle København (København uden de indlemmede Distrikter) 195,661 Kvinder, og kun 165,126 Mænd. Og skønt de talrige „forladte“ Koner opføres som gifte, var af disse Kvinder 8043 enlige imod 3133 enlige Mænd. Dette skyldes, blandt mange andre Aarsager, den, at Antallet af Enker er meget stort i Sammenligning med Antallet af Enkemænd. Mændene gifter sig jo som Regel i en senere Alder, og dør, ret naturligt, før deres ofte langt yngre Hustruer; og Enker har ringere Udsigt til at indgaa nyt Ægteskab end Enkemænd, selv om disse er velsignet med en lille halv Snes moderløse. Tager man de midlertidig nærværende og de midlertidig fraværende med, ser man, at det er Mændene, der er mest ude at rejse.

Af mandlige Udlændinge befandt sig i København 1891 326, mod 236 Kvinder og i Udlandet opholdt sig 534 Mænd, men kun 242 Kvinder. Med Hensyn til Religionen slutter Kvinderne sig i overvældende Antal til et eller andet positivt religiøst Samfund, medens kun 390 staar som Eritænkere, (1189 Mænd). Og mærke-

ligt er det, at netop i de Aar, hvor der er bygget saa mange Kirker, er Tilvæksten af Personer udenfor de bestaaende Trossamfund fortsat med betydelig Styrke. — Beboelsesforholdene bedres stadig. Rigtig nok er der endnu i København 2,397 beboede Kældere og 12,122 Et-Værelsers Lejligheder med sommetider 13 — tretten — Beboere. Men Procenttallet for Et- og Toværels-Lejligheder viser for det gamle Københavns Vedkommende Nedgang for de første og Opgang for de sidste. Af de bekvemme og rummelige Etværels- og Lejligheder beboes naturligvis Størstedelen af Kvinder. De maa, som der staar i Tabelværket, paa Grund af deres lavere Arbejdsløn nøjes med ringere Lejligheder. Dog — Nøjsomhed er Rigdom. Lad det være vor Trøst.

Indtil videre.

M. C.

Dansk Kvindesamfund.

PROGRAM

for

Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde i Rønne,

Søndag d. 9. og Mandag d. 10. August 1903.

Lørdag Aften: Fællesstyrelsens Møde.

Søndag Morgen: Køretur til Almindingen.

Kl. 2 Middag paa Hotel „Jomfrubjørget“.

Kl. 5 Foredrag af:

- I. Cand. phil. Frk. Helene Berg.
- II. Hr. Højesteretsadvokat Svend Høgsbro.

Mandag Kl. 9. Møde i Rønne.

DAGSORDEN.

- I. Formanden aflægger Beretning, derunder Beretning for
 - a. Husmødreforeningen samt Beretninger fra Repræsentanterne i
 - b. Dansk Kvinderaad.
 - c. Kvindernes Bygning.
 - d. Valgretsudvalget.
- II. Beretninger fra Kredsene.
- III. Regnskab og Overslag fremlægges henholdsvis til Godkendelse og Efterretning.
- IV. Forslag om Oprettelse af en ny Virksomhed:
 - a. Dansk Kvindesamfunds praktiske Kursus.
 - b. Haandgerning.
 - c. Husgerning, (Fru Birgitte Berg Nielsen).
- V. Forslag fra Fru Bondegaard gaaende ud paa:
 1. Hver Kreds i Landet bør have Ret til at vælge 1 Repræsentant til Fællesstyrelsen.
 2. Fælleslovenes § 3 ændres, saaledes at Bidraget fra Kredsene nedsættes fra 25 Øre til 15 Øre for hvert Medlem.
- VI. Ændring til § 14 gaaende ud paa, at Medlemmerne af Fællesstyrelsen afgaar efter Tur skiftevis 3 og 4, første Gang ved Lodtræk-

trækning: Eline Hansen for Frk. Hasselbalck.

VII. Ændring til § 11: 14 Dage (Linje 2) forandres til 3 Uger. Eline Hansen.

VIII. Forslag fra Ragna og L. C. Schou gaaende ud paa at faa „Dansk Kvinderaads“ Møder og Forhandlinger refererede i „Kvinden og Samfundet“ af dettes Referent.

IX. Forslag af Svendborg Kredsen om pekuniær Støtte for Valgretsudvalget.

X. Forslag fra Københavns Kredsen Formand: „Dansk Kvindesamfund støtter de kvindelige Telegrafister i deres Ønske om at faa Tilladelse til at gifte sig.“

XI. Valg af Fællesstyrelse, Tilsynsmænd og Stedfortrædere.

Til Styrelsesmedlemmer er foreslaaede:

1. Fru Astrid Stampe Feddersen.
 2. Hr. Herredsfoged Povl Svejstrup.
 3. „Pastor Aage Møller.
 4. Frk. Magdalene Lauridsen.
 5. Hr. Bibliothekar Emil Elberling.
- XII. Fastsættelse af Samlingsstedet for næste Fællesmøde.
Efter Mødets Slutning holder sædvanligvis den ny Styrelse konstituerende Møde.

* * *

Redaktionen henleder Opmærksomheden paa, at det bornholmske Dampskibsselskab giver Moderation til Deltagerne i Mødet, og at de billige Returbilletter gælder i 8 Dage. Tilslutningen til Mødet er i Aar ualmindelig stor.

* * *

Hjørring Kredsen

har faaet følgende nye Medlemmer: Fru C. Munck, Vraa. Frøken Karoline Kaas, Sløjdlærerinde, Hjørring.

Den Suhrske

Husmoderskole,

Skindergade 31, 2., har udsendt sin 2den Aarsberetning ledsaget af et Forord af praktiserende Læge Axel Heine. Dr. Heine taler varme Ord om Husarbejdets Evne til at danne Modvægt mod det uadventede, rastløse Liv, vor moderne Tid fører med sig. Og han har sikkert Ret; det stadig vekslende Arbejde, som det fulde Tilsyn med et Hus kræver, virker som Gymnastik, idet baade de legemlige og aandelige Evner afvekslende bliver taget i Brug, samtidig med at en Del af Arbejdet ved sin mekaniske Tilbagevenden virker beroligende paa Nerverne. Men for at kunne udføre hele dette Arbejde med den for Sundheden nødvendige Ro er Kundskaber og Kendskab til det en vigtig Betingelse. Det er denne Side af Sagen, den Suhrske Husmoderskole ved sit fornuftige Anlæg og sine Lederes Dygtighed, i høj Grad hjælper til at fremme. Paa Kursus, som varer fra 3 Maaneder indtil et halvt Aar, med 3 à 4 Dages ugentlig Undervisning, dels beregnede paa ganske ukyndige unge Damer, dels paa Husmødre og Viderekommende, undervises der i Madlavning, Bagning, Anretning, Borddækning, Vask, Strykning, Regnskabsførelse og Sygepleje som

Lægebesøg.

—O—

Brudstykke af den hollandske Roman „Hilda von Suylenburg“ af C. de Jong van Beck en Doek. Autoriseret Oversættelse ved Gerda Vedel.

Mens denne flinkt og hurtigt klædte Barnet af for bedre at kunne undersøge den svage, lille Krop, fortalte hun om sit Barnerov. Engang sidst i Februar gik hun hjem efter at have tilset en Syg, der uventet havde kaldet hende. Der laa Sne og Vejen var glat, og hun havde ikke haft Tid til at telefonere efter sin Vogn. Hun var allerede ganske nær ved sit Hjem, da hun pludselig hørte en klagende Lyd, som af et saaret Dyr og fik Øje paa en sort Genstand, der laa i Sneen, tæt ved et af Træerne. Hun troede, det var en mishandlet Hund, og besluttede at hjælpe den, hvis hun kunde. Corona hørte nemlig ikke til de Mennesker, der har to

Slags Medlidenhed: en for Dyr og en for Mennesker. Hvorsomhelst hun stødte paa Lidelse maatte hun forsøge at raade Bod paa den. Men da hun kom den mørke Genstand nærmere, saa hun, at det ikke var nogen Hund, men Jaapje, den lille Dreng, der laa inde i Stuen og havde faaet sit Ben beskadiget. Ganske sløv og medtagen af Kulde laa han og jamrede næsten bevidstløs, men da hun prøvede paa at løfte ham op, udstødte han et højt Skrig.

„Hvad gør du her, min Dreng,“ havde hun spurgt.

„Jeg har vist brækket mit Ben, Frøken, jeg kan ikke rejse mig.“

„Hvordan kan det til?“

„Jeg vilde løbe over Gaden for at sælge en Æske Tændstikker til et Par Herrer, men det var saa glat, og derfor faldt jeg!“

„Hvorlænge har du ligget her.“

„Det ved jeg ikke; Klokken slog ti, lige da jeg var faldet.“

En Time havde Barnet ligget der med sit brækkede Ben, og det værste var, at et Glasskaar, der havde været skjult under Sneen, var trængt ind i Kødet.

Corona løftede ham forsigtig op og bar ham hjem, mens han — rysten- de af hæftige Kuldegysninger — fortalte hende sin sørgelige, lille Historie. Begge Forældrene drak, og naar Børnene om Aftenen kom hjem uden at medbringe en vis Sum, fik de Prygl, som Corona kunde se Sporene af paa hans lille Krop. De andre Børn behøvede kun at bringe 50 Cent. hjem, men da han var saa lille og spinkel og havde smukke, blonde Krøller, kunde han altid bjærge lidt mere og maatte ikke komme hjem, før han havde 75 Cent. samlet sammen.

Hvor er de grusomme de saakaldte, gode Mennesker, der giver Børn Penge paa Gaden. Som om de ikke derved bestyrkede Forældrene i Dovenskab og Drukkenskab og opmuntrende dem til at blive ved med denne skændige Udnyttelse af Børnene, der skal skaffe de Penge, som de ikke selv gider fortjene! Og den Slags Mennesker mener oven i Købet i deres dumme Selvtillfredshed, at de er Børnevenner!

Mens Corona vaskede Saaret ud og foreløbig forbandt Benet, spurgte hun ængstelig sig selv, hvad hun kulde

gøre med Jaapje. Hun kunde sende ham paa Hospitalet, hvor han vilde faa en god Pleje, men saa snart han var kommen sig, vilde han uopholdelig blive sendt tilbage til sit daarlige Hjem, hvor han enten vilde gaa til Grunde i Armod og Elendighed eller vokse op til en Døgenigt som sin Fader. Men det maatte ikke ske! Derfor pakkede hun ham forsigtig ind i et uldent Tæppe, bestilte Vognen og kørte saa midt om Natten med ham til Tante Ida, der allerede havde haft flere af den Slags Patienter.

„Ingen ved naturligvis, hvor han er,“ sagde Corona, „ingen har den svageste Anelse om, at jeg har taget ham, og naar han nu er kommet sig nogenlunde, sender jeg ham ud paa Landet til gode Mennesker, som jeg kender; der kan han saa leve i Fred og Ro et Par Aar; den stakkels, lille Fyr har jo i sin korte Levetid ikke kendt andet end Elendighed.“

„Hvor det er mageløst, at Du har kunnet frølse ham, Corona! Men hvorfor maa ingen vide det?“

I Coronas graa Øjne glimtede undertrykt Lidenskab.